

kabul ettirebilmek için göz altına aldılar ve benim tüm ifadelerim tamamlanıp mahkemeye tutuklandıktan sonra hiç ifadesi dahi alınmadan salı verildi. Bu noktaya mahkemenin nazarı dikmesini çekerim. Sonunda bende bana yapılan ağır işkenceler karşısında daha ağır larım nispeten daha hafiflerine yanlış söylüdüm daha hafiflerini daha ağır larıma tertih etmek suretiyle onların iddialarına kısmende olsa kabule bağladım. Fakat hergün yeni yeni şeyler çıkarıyorlardı. Ve bunların bir kısmını daha önce kabul etmiş olduğumla ilave ediyorlardı. Bu hal 18 gün sürdü. 18 gün sonra şu anda dosyada bulunan ve savcılık ifadesi adı verilen ifadeyi bana kabul ettirmeyi beğendiler. 18 gün sonra Mit'ten alınarak Mit denetimindeki ikinci tabur hücrelerine götürüldüm. Bir o kadar da o karanlık hücrelerde bekletildikten sonra bir Mit mensubu tarafından savcı Yeğar Değerli'nin karısına çıkarıldım. Savcı benden daha önce Mitte kabul ettiklerim burada da kabul etmemi istedi. Ben kendisine onların doğru olmadığını ve işkence altında alındığımı söyledim. O da bana "Peki sen bilirsin o zaman biz de seni orden çıkaralım" dedi. ve benim Binbaşı diye hitap edilen fakat sivil elbise giymiş mit mensubu ile aynı yerime gönderdi. Ertesi gün tekrar savcı Yeğar Değerli'nin karısına çıkarıldım. O zaman savcı benim suçsuzluğuma kendisinin de inandığını ve serbest ifade vermemi söyledi. Bende ifade verdim. Bu ifade de hiç bir itiraz yoktu. İfade alındıktan sonra savcı benim suçsuzluğuma kendisinin de tam olarak inandığını ve on kasa maddede salıverileceğini söyledi. Benden sonra da Hayrettin İpek'in ifadesini aldı. Hayrettin İpek'in ayakkabısındaki işkence izlerini tutanağa yazdıracağını tamak aldım. Daha sonra bine bundan sonra size hiç bir baskı yapılmayacaktır diyerek de teminat vermeyi ibsal etmedi. Dedi.

Bu sırada geldikleri anlaşılan sanık müdafilerinden Av. İsmet Aygün Av. İsmail Fakka Altın salondaki yerlerine alındılar.

Sanık Şiye Aydın sorgusuna devamla Yeniden bendi aynı adıyla ikinci tabura gönderdi. Orada kısa bir süre kaldıktan sonra gözlerim bağlanarak Mitte götürüldüm. Mitte işkence ile daha önce kabul ettiklerimi yeniden kabul ettirdiler. Bu sırada Mustafa Oruçoğlu'na ait olduğunu iddia ettikleri bir not defterinden de bazıları okudular. Şiye o defter Mustafa Oruçoğlu'nun militanlara tahvil raporu imiş bunu daha sonra Yeğar Değerli de doğruladı. Fakat şimdi dosyada yok. Şiye nasıldı bu defter anlayamadım. Bana daha önce kabul ettiklerimi kabul ettirdikten sonra üç defa da tekrar ettirdiler ve bana kendilerinin her peye mütevellid olduklarını ve yapmam ellerinden kurtulamazsam yeniden savcılığa çıkacağımı orada kabul ettiklerimi bir daha red etmememi red ettiğim takdirde ancak orden alınmam çıkacağımı ve kimse de kendilerinden hesap sormayacağını söylediler. Ve bendi tekrar savcılığa çıkardılar. Çok iyi hatırlıyorum bende bir pazar günü idi. Yeğar Değerli bana mitte kabul ettiklerimi savcılıkta da kabul etmemden lazzet olduğunu söyledi. Ve elindeki nottan özetle yazdırdı bu sırada mitte kabul ettiğimin bana şeyleri de o andaki tutukluğumdan faydalanarak araya katıyordu. Bir iki defa müdahalede bulundum iside Yeğar Değerli'nin sert tepkileriyle karşılaştım ve bende müdahaleden vus geçtin. Şimdi zaten mitte getirilmediğin ve gideceğin yer de yeniden mit olacak bu daha önceki bir deneyden anlıdım. Aynı şartlar altında mahkemeye çıkarıldım. ve orada da aynı şeyleri kabul etmek zorunda kaldım. Şimdi savcı bize hiç bir işkence yapılmadığını söylüyor dosyadan da anlaşılacağı gibi ben 35 gün süre ile göz altında kalıyorum yani normal olarak hakkında şüpheli tutuklama kararı olduğu için hiç göz altında bekletilmemesinin mahkemeye çıkartılması gerekli iken böyle yapılıyor göz altında tutuluyorum üstelik 40 gün olan göz altı süresi az bulunarak bence 5 gün daha ilave ediliyor ve 35 güne çıkartılıyor. Madem ki bana işkence yapılmadı ne lüzum var böylece gayri kanunî bir uygulamaya ikinci savcı ikinci defa bizi itirazımıza inandıtabilmek için Mitte götürülmediğimizi söylüyor müdafinin bu konudaki ilk açıklama talebine önce sert bir yanıt vererek bizi soruşturmanın Diyarbakır bürosuna götürebileceği söyledi daha sonra da kendisinin sanık Ali Yıldız'a inceletmek için verdiği Tunceli liseli müdafisine hitaben yazılmış ve sanığın göz altında kaldığı süresinin devamsızlığına sayılması istediği 8. Şubat. 1973 tarihli yazı mahkemeye verildince bu defa da soruşturma sırasında geçitli yerlerden gruplar halinde sanıkların geldiğini bunlardan bazıları ile beraber sürgün göründüklerini Ali Yıldız'ın duruşmasında evvela böyle olduğunu o sırada onu da tutuklamak istediğini fakat bu sırada Adli Müşavirle görüşen Şişli Adli Müşavirin kendisine Tuncelide yeni bir grup geldiğini ve onların ifadesi alındıktan sonra Ali'yi serbest bırakmasını tavsiye ettiğini kendisinin de bu tavsiyeye uyarak onların ifadelerine hayır verdiğini ve onların Ali hakkında suçlayıcı beyanda bulduklarına bence üzerine yeniden Ali Yıldız'ın ifadesini alın lüzumunu hissettiğini ve o zaman Ali'nin itirazta bulunduğunu söylüyor meseleyi septirmek yoluna gitti. Bir defa gerek Ali Yıldız'ın ve gerekse Hüseyin Aydoğan'ın Tunceli polisince alınması

bu da doğru değildir. ben böyle bikiri dağıtım değilim. Diyarbakır As. Cezaevinde 20. Eylül. 1972 günü tabliye olduğ önce memleketim olan Tuncelinin Pürümür ilçesine gittim. Orada çok kısa bir süre kaldıktan sonra öğrenimime kaldığım yerden devam etmek gayesiyle Ankaradaki ağbeyimin yanına gittim. Ankarada kayıt için hangi liseye baş vurdum ise önce benden nakil sebebini sordular bende durumu anlatınca kayıt yapmadılar. İki üç hafta süren bir uğraşı sonunda ancak Bakanlık emri ile Ankara Atatürk lisesine kayıt yaptırabildim. İşte bu sebebledir ki ben kendimi adeta toplundan tecrit olmuş gibi hissettim ve okula tekrar ısınmam mümkün olmadı. Bu durumda okuldan ayrılarak bir süre dinlenmeyi daha faydalı olacağını düşünerek Ankarayı terk ederek İstanbul'a geldim. Burada usumiyetle ablamın Bahçelievlerdeki evlerinde kalıyordum. Bazen ağbeyimin yanına da uğruyordum. Ağbeyimin okulu bırakmaktan hoşnut olmadığını hissediyordum burada bir müddet kaldıktan sonra memleketimde bulunan annem ve babamın yanına giderek baş on gün birlikte kalmayı ve uzun süre Şzelemi gidermeyi düşündüm. Bu düşünce ile Elazığa oradan da Tunceliye hareket ettim. Ancak Tunceliye indim zaman karanlık başlamıştı o saatte sonra Prümire otobüs bulunmazdı. Sokakta uygun bir otel ararken tesadüfen yolda Baki'yi gördüm Baki bana istersen geceyi kendi evinde geçirebileceğini söyledi bende kabul ettim. Akşam Baki İğci bana daha önce kendi evinde gördüğüm Hidir (Muzaffer Oruçoğlu) dan bahsetti. Onun şimdi dağda başka arkadaşları ile birlikte çalıştığını kendisinin ertesi gün onlarla buluşmaya gideceğini istersen benim de kendisi ile birlikte gelebileceğini kendisine benim yol arkadaşlığı yapacağımı ve bende biraz gezmiş olacağımızı söyledi bende meraklan kabul ettim. Ve ertesi gün ikimiz birlikte yola çıktık yarı yolda bizi Süleyman (Ali Haydar Yıldız) karşıladı. Onunla ilk defa tanıştık. beraber yürüyerek bir mağraya gittik dediğinde vaktin geçmiş olduğu görüldü.

GEREKİ DÜŞÜNÜLDÜ : Sorguya devam etmek üzere duruşmaya aynı gün saat 14.00 de tehirine karar verilip açıklandı. 16.5.1974

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

Z.KATİBİ

Duruşmanın tehir edildiği müddetçe saatte mahkeme kurulu eskisi gibi Savcı Hakim Kd. Yzb. Yaşar Değerli ve Z. Katibi Dz. Ast. Sb. Fethi Edis hazır oldukları halde duruşma salonuna gelindiğinde bir evvelki celse hazır bulunan sanıklar ile müdafilerin den Av. Dursun Ali Aydın, Zehra Ünel, İsmail Hakkı Altan, İsmet Ayugur ve Erol Altıntaşın yerlerine alınmış oldukları anlaşıldı.

Sanıklar ve müdafilerinin yüzlerine karşı açık duruşmaya başlandı.

Sanık Ziya Aydın sorgusuna devamla : akşam fazla birşey konuşmadan yattık. Sabah Hidir (Muzaffer Oruçoğlu) geldi önce beni tanıyamadıysada sonradan kendisine daha evvelce Baki İğcinin evinde karşılaştığımızı hatırlatınca tanıdı. Önce kısa bir süre günlük aktüel konular üzerinde konuştuk. Daha sonra Baki İğci ve Ali Haydar Yıldızla konuştuktan sonra bana istersen kendileriyle birlikte kalarak çalışabileceğini söyledi bu benim için imkansızdı. Çünkü aileme çok bağlıydım. Sonra böyle bir çalışma için kendimi hazırlanmış değilim. Bu güne kadar sadece bir sol sempatiyam ve dağ partilerimden alışıma kolay değilim. bunları Muzaffer Oruçoğluna anlattım daha sonra yeniden Ali Haydar Yıldız ile konuştuk bilabare yanına gelerek benim de kendime göre haklı olabileceğimi ve kendilerinin bunda zarar etmeyeceklerini söyledi. Bu durumda bize de gitmek kaldı. ve Baki ile beraber yeniden Tunceliye döndük. Bir gece daha Bakinin evinde kaldıktan sonra Pürümür'e gittim. Bu tarihi kesin olarak hatırlıyamıyorum. Ancak Kasım son haftaları içinde olduğunu tahmin ediyorum. Pürümürde annem ve babamın İstanbul'a gittiklerini öğrendim. Bende hiç beklemeden İstanbul'a hareket ettim. Daha önce bahsettiğim Baki İğcinin evine gidip gelişim sırasında unutkanlık eseri olarak nüfus cuzdanıma onun evinde bıraktığımı çok sonra fark ettim. O günden ~~yaşamımda~~ (silindi) teslim olmak için Diyarbakıra hareket ettiğim güne değil de hep İstanbul'da kaldım. İstanbul'da ablamın Bahçeli evler Kiriansenten sokak 22 ci numaradaki evinde kalıyordum. Aynı mahallede oturan ablamın ev komşuları Cömül, Şahin, İhsan, Nurhan isimli hanımlar ile ablamın ev sahibesi Sevim hanım da tanıtırlar. Ayrıca Liseden beri arkadaşım olan ve bu arada çetveli zamanlar Sıfraköy Sefa sitesindeki evinde buluştuğumuz Cengiz Yılmaz ile yine hemşerim olan ve o zaman Kadırga Öğrenci yardında kalan mühendislik Fakültesi öğrencisi Kazım Bükü ile de zaman zaman buluşmuştuk bu da tanıtırlar. Ayrıca bu arada bazen ağbeyimin bürosuna ve evine de gidiyordum ağbeyim ile birlikte çalışan avukat Haydar

Kasım
1972

Kaya da tanıktır. Keza Bomba attığım iddia olunan 4-5. Ocak. 1973 tarihinde de İstanbulda idim. Bunu biraz açıklıyacağım. Tunceli polis karakoluna bomba atıldığı tarihi gazetelere intikal etmeden iki gün önce paraya ihtiyacım olduğu için para almak için ağbeyimin bürosuna gittim ancak ağbeyim büroda yoktu. Bırakılan nota keşif için gittiği yazılı idi. Bunun üzerine hemşerim olan Galata kulesinin yamağında marangozluk atölyesi bulunan Turhan Baki isimli şahsın yanına giderek kendisinden 50 lira borç aldım. Bilahare bunu götürüp kendisine iade ettim. Aynı gün oradan ayrıldıktan sonra Kazım Büklümün yanına yerin Kadırga öğrenci yurduna uğrayarak bir süre beraber oturup vakit geçirdik. Akşam ablamın evine gittiğim zaman da yukarıda isminden bahsettiğim Nurhan hanım da evde idi. Ertesi gün akşam bize gelen yukarıda isminden bahsettiğim Şahin hanım ile bir süre oturduk. Ertesi gün de Cengiz Yılmaz'ın evine gittim. Burada Cengiz ile birlikte Aksaray'a gittik orada bir lokantada öğlen yemeği yedikten sonra aynı mahaldeki köylü kahvesine gittik. Kahvede Kazım Büklü de oturuyordu. Elinde bir gazete vardı ve gazetede Tunceli polis karakoluna bomba atıldığı haberi yer alıyordu. Hatta o gün üçümüz bir süre kağıt oyunu oynadık. Akşam ağbeyimin bürosuna gittim orada avukat Haydar Kaya da vardı. Daha sonra da ağbeyimin evine gittik. O günden 10. Ocak. 1973 gününe kadar da yine İstanbulda idim. Mesela isminin bomba olayına karıştırıldığını duydum 9. Ocak. 1973 sabahı ağbeyimin ev kirasını Philips merkezinde çalışan ev sahibine götürdüm ve Philipsin ziyaret defterine isminin ve iznemi aldılar. Aynı akşam radyodan Tunceli polis karakoluna atılan bombaya adının karıştırıldığını öğrenince şaşkına döndük. Hiç kimse böyle birşeyin nasıl olabileceğine akıl erdiremiyordu. Benim böyle birşey yapabilmem için doğa üstü bir güçle sahip olmam gerekliydi. Bunun üzerine ağbeyimle konuştuk. Bu durumda gidip teslim olmak en iyisi olacağı kanaatine vardık. Ne varki geçirdiğim olayların etkisi ile polisten özellikle Tunceli polisinden korkuyordum dosyanın sıkıyönetime intikal edeceğini hesaba katarak Diyarbakır sıkıyönetim Savcılığına gidip teslim olmam daha yararlı olacağını zannettik. Bunun için Diyarbakır'a gitmeye hazırlandım. Fakat İstanbuldan Diyarbakıra direk vesait olmadığı için daha doğrusu giden otobüsler de şehre gece vardıkları için Ankaraya gidip oradan ayrı bir otobüsle Diyarbakıra gitmeye karar verdik ve ağbeyimle Varan türizim otobüsü ile iki kişilik tek bilet aldık sonra da eniştem de durumu çok merak ettiği için bize katıldı. Ona da ayrı bir bilet aldık Ankaradan da başka bir otobüsle Diyarbakıra hareket ettik ve 12. Ocak. 1973 sabahı Diyarbakır As. Savcılığına teslim oldum. Şimdi Savcının iddialarına gelelim. 1- Savcı 30. Kasım. 1972 tarihinde İstanbuldan Tunceliye giderek Muzaffer Oruçoğlu yönetimindeki örgüte iltihak ettiğimi iddia ediyor kesin olarak 30. Kasım. olmasa da ona yakın bir tarihte Tunceliye Muzaffer Oruçoğlunun yanına gittiğim doğrudur ama yukarıda anlattıklarımın dışında örgüte iltihak etmem gibi bir durum yoktur. Mit'te beni sorguladıklarızaman ben bunu söyledim ama calara lazım olan örgütü diğer sanıklardan elde ettikleri yalan beyanlarla benim bu şekilde yani savcılık ifadesindeki gibi örgüte katıldığımı gösterdiler halbuki gerçek anlattığım gibidir. 2- Savcı benim hücre görevleri ifa ettiğimi iddia ediyor ancak savcının bu iddiasını hangi delillere dayandığını anlamış değiliz. Mademki böyle bir hücre görevi yapmak durumu vardır Muzaffer Oruçoğlunun sahifelerce tutan ve savcının (samimi olarak nitelendirdiği ifadesinde neden olmasın) Eğer ben Muzaffer Oruçoğlunun yönetiminde de hücre görevi yaptıysam ve Muzaffer Oruçoğlunun da savcılık ifadesi samimi ise bunun o ifadeye yer alması gerekirdi. Sonra benim yalan dolu savcılık ifademle de bunu andırır bir husus yok. 3- Savcı Karakoçan jandarma çavuşu Mehmet Gövdenin evine bomba atılması olayı ihzari çalışmasını yaptığımı iddia ediyor. Önce şunu hatırlatayım sanık İbrahim Halil Akyol ilk verdiği ifadeye Karakoçan jandarma baş çavuşu Mehmet Gövdenin evine atılan bomba olayında benim de görev aldığımı söylemiş şimdi soruyorum savcıya Karakoçan jandarma baş çavuşunun evine bomba 12. Ocak günü atılıyor ben o zaman nerede idim ben o zaman göz altında idim benim göz altında bulunduğum bir sırada gidip te Karakoçana bomba atmam mümkün olmadığına göre neden Halil İbrahim Akyolun ifadesinde bombaya yine katıldığımı şeklinde bir beyan yer alıyor. Savcı burada uzuz uzuz idam isterken bunun sebebini birazcık olsun araştırmış mıdır? Bunun sebebi apaçık ortadadır benim üzerine mümkün olduğu kadar fazla eylem yüklemek isteyen sayın Suphi Savdır şebe kesinin Karakoçandaki kolu önce İbrahim Halil Akyola benim de eylemde bulunduğum şeklinde bir ifade verdirtmişlerdir. Çünkü onlar benim Diyarbakırda olduğumdan haberdar değillerdi fakat sonra durum anlaşılınca bu defa da vaziyeti kurtarmak için böyle bir iddiaya ortaya atmışlar. Mahkeme huzurunda biz tek sanığın ifadesine bakarak iddiada bulunmayız bir birini tamamlayan birkaç sanık beyanının bulunması şart diyen savcı bu iddiasını da bir birini tamamlayan ve doğrulayan bir kaç sanık ifadesine mi dayandırmıştır? Görüldüğü gibi benim bu olayda en ufak bir ilgim yoktur. Karakoçanda patlama

olduğu sırada ben göz altında bulunuyordum. Eğer böyle bir ihzari çalışma yapmış olsam olaydan fiilen kendim bulunduğum için yapacağım demektir ben olayda bulunmadığıma göre başkalarının yapacağı hareketin hazırlık çalışmasını yapmanın ne anlamı olabilir.

4- Yaşar Değerli 4-5 Ocak 1973 günü Tunceli polis karakoluna bomba attığına iddia ediyor. Genel olarak savcı eylemleri ve bunların karışan şahısları örgütsel amaç bütünlüğü doğrultusunda ele aldığım halde benimde böyle yapmanın mümkün olduğu kadar iddiayı soyutlayarak ele almış mesela benim bomba attığına iddia ediyor ama bomba attıktan sonra nereye gittiğimi ne yaptığımı ne gibi yeni örgütsel faaliyetlerde bulunmak istediğimi karanlık bırakıyor sadece olaydan sonra Süleyman Yeşil ve Ali Haydar Yıldız mağraya Ziya Aydınla Pürümlere gitmiştir demekle yetiniyor. Bir defa Pürümler benim memleketimdir halkının hemen hepsi beni tanır ayrıca Pürümlerdeki evimizin yanında polis karakolu var oradaki polislerin pek çoğu da beni tanır. Ben eğer Tunceliden bomba attıktan sonra Pürümlere gitmiş olsaydım hiç mi beni gören olmazdı. Var mı o tarihlerde beni gören kişi. Son olarak Pürümler Tunceli yolu 67 kilometrelik şose yoludur. Dağların yüksekliği 2000-3000 metreden aşağı değildir. Wex o ara tamamen dağlıktır. Ocak ayı en soğuk olan kış aylarından biridir. Ben o dağlardaki iki üç metreyi bulan karlar ve dondurucu soğuk insana adım attırılmaz. Birakalım bunları dağlarda sürülerle dolaşan aç kurtlar parçalar insana. Ben gece yarısından sonra nasıl gittim oradan yoksa benim doğa üstü bir gücüm mü var? Savcı bu iddiasını sadece beni cezalandırmak için ortaya atmıştır yoksa bunun doğru olmadığını kendisi de çok iyi biliyor kendisinin genel olarak örgüt için ortaya attığı iddialarla benim durumum hiç mi hiç bağdaşmıyor savcı bunun silahlı bir örgüt olduğunu amaçlarının ihtilal yoluyla mevcut düzeni yıkıp yerine Marksist Leninist bir düzen kurmak olduğunu ve bu yolda eylemlere giriştiklerini sanıkların silahlı mücadelede son derece azimli ve kararlı olduklarını çeşitli vesilelerle belirtmiş yien iddianamede sık sık sanıkların silahlı mücadele uğrunda anı yakalamalar haricinde sonuna dek güvenlik kuvvetleriyle çarpıştıklarını bir kısımlarının bu uğurda öldüğünü ve bazılarının da yaralandığını söylüyor. Madenki ben bu ihtilalci örgüt için yer alıyorum ve amacım olan mevcut düzeni yıkmek doğrultusunda harekete geçiyorum neden bende diğer sanıklar gibi son kurşunuma ka, dar çarpışmadım neden diğer sanıklar amaçları doğrultusunda mücadelelerine devam ederken ben hende katıldığım iddia olunan eylemden birkaç gün sonra eylemden dolayı ağırliğim duyunca gidip teslim oluyorum. Bu madur silahlı mücadele azmi bu madur ihtilalcilik. Aslında benim böyle bir olaya katılmamanın mümkün olamayacağı yine savcının kendi kaleminde tam bir kesinlik kazanıyor göyleki savcı iddianamenin 326 nci maddesinin ihlali için maddi unsuru başlığa ile getirdiği yorumunda T.C.K.mun 146 nci maddesinin ihlali için 4 temel şartın mevcudiyetinden bahsetmekte ve bunlardan bir tanesinde (icra hareketlerinin bitmemesine ve sonucun gerçekleşmemesine elde olmayan mani sebeplerin yol açması) olduğunu söylemektedir. 327 nci sahifenin bir yerinde de (yakalama operasyonları sırasında dahi sanıklar silahlı mücadele azmi doğrultusunda biran için dahi gerileme göstermeksizin ellerinde bulunan son kurşunlarına kadar görevli güvenlik mensuplarına harcamış durumdadırlar böylece ortaya kopan icrayı hareketlerin son bulmasına ve amacın gerçekleşmemesine anayasal düzenin koruma yolunda galebe çalan devlet kuvvetleri set çekmişlerdir) demekte ve iddianamenin benimle ilgili bölümünde (silahlı mücadelenin en ön safında yer almış) (silahlı mücadele düşüncesinin en ileri çizgideki militanı) şeklinde demogajik laflar sarfettikten sonra (sanık Ziya Aydın anayasal düzeni zor yoluyla marksist leninist ve Moist yöntemde değiştirmek isteyen silahlı örgüt içinde yer alarak T.C.K.mun 146/1 nci maddesinde tanımladığı şekilde hareket etmiş ve bu madenin ön gördüğü unsurlar doğrultusunda gerekli eylemlerde bulunmuş olduğu tüm delillerle anlaşılmaktadır) demektir. Şimdi benim gerçek durumuma bakın Yaşar Değerlinin öne sürdüğü gerekçelerden hangisi ilâ bağdaşmıyor eğer ben ihtilalci bir örgüt içinde yer alarak örgütün amacı doğrultusunda harekete geçiyorsam benim bunun bilincinde ve kararlığında olmam gerekir o zaman benim de örgüt düşüncesinde başka türlü hareket etmemem gerekir. Çünkü ben de örgütün amaçları doğrultusunda icrayı hareketlere bağlanmış oluyorum. O zaman benim kendiliğinden gelerek teslim olmam savcının nazarında hiç mi bir anlam ifade etmez. Ben böyle bir eyleme katıldıktan sonra bunun bilincindeyim demektir. Bunun bilincinde olduktan sonra örgüt amacı gerçekleşinceye kadar eğer elde olmayan mani sebepler bulunmasa sonuna kadar mücadele etmem gerekir. Durum böyle iken benim giderek teslim olmam gösteriyorki bu olayda görev almış değilim. Eğer böyle olsaydı benim de sonuna kadar silahlı mücadele azmi ile mücadele etmem gerekirdi. Görülüyorki hukuki açıdan olduğu kadar mantiki açıdan da benim böyle bir harekete katılmam mümkün değil. Savcı iddianameyi hazırlarken benim ifadedeki azami ölçüde kendini suçladığı kısımları

almış diğer kısımları hiç yokmuş gibi hareket ederek diğer sanıkların beni suçlayan ifadeler ine monte etmiş ve bu şekilde bir iddia ortaya atmış mesela ben savcılık ifadelerinde ismarla Tuncelideki patlama eyleminde bulunmadığımı ve o tarihte İstanbulda olduğumu söylediğim halde savcı hiç bunlar yokmuş gibi hareket etmiş diğer sanıkların vermiş olduğu gerçek dışı ifadelerle bir insanı ipe götürecekti bir iddiada bulunmuş haydi kabul edelim ki Yaşar Değerli herşeyden habersiz geldikler o sanıklar öyle söylediler o da iddia da bulundu bu durumda yine insanın aklına bir acaba sorusu takılmasın nereden biliyor onların doğru söylediklerini kabanette ni bulunmuş biraz olsun benim söylediklerime kulak vererek tatbikatı bu yönde derinleştirseydi gerçek çöktürme işi çıkması olacaktı sonra savcının esas aldığı diğer sanık ifadeleri de çelişkilerle dolu dur mesela Muzaffer Çuçoğlu ilk verdiği polis ifadesinde bizi Tuncelide Hayrettin İpek'in evinden eyleme gönderdiğini söylüyor daha sonra savcı Gültekin Aksoğan tarafından alınan ifadesinde de eylemden kimlerin şüphe aldığını bilmediğini söylüyor. Fakat her ne hikmetse Yaşar Değerli tarafından alınan ifadesinde bu defa bizi dağdan gönderdiğini ve hareketin kumandasını da bana verdiğini söylüyor. Bir defa açık ortada çelişki var bundan çıkan sonuç şu poliste sadece olayın sırasında durarak bizim katıldığımız şekilde Muzaffer Çuçoğlu başka şahıslar daha sonra savcı Aksoğan karşısında nisbi bir serbestlik hissederek Muzaffer Çuçoğlu'nun verdiği yalan ifadede geri dönmek isteyen savcı Yaşar Değerli gelmiş ve nasıl yapmışsa beni de yeniden eyleme katmış hareketin de kumandasını yapmış. Bir defa savcı Süleyman Yeşil, Ali Haydar İldızla eyleme katıldığımızı iddia ediyor. Fine Savcı Süleyman Yeşil'in benden önce teknen Fehdi Altın bilekin evien dinanıt attığını söylüyor. Bana için durum böyle kabul etssek neden Muzaffer Çuçoğlu benden kat ve kat tecrübeli olan Süleyman Yeşil ve Ali Haydar İldızla hareketin yönetimini vermiyor da benim gibi silahlı iddialerde hiç rol almamış tecrübesiz birine veriyor. Şüphesiz Muzaffer Çuçoğlu'nun ifadesi samimiyetten çok uzaktır. Diğer sanıklardan Süleyman Yeşil'in ifadesi de öyledir ve yine açık birşey var ortada Süleyman Yeşil'in ilk ifadesinin çok sonra ve tutarsız olduğu için aylar sonra onun ifadesi dosyadan çıkarılıyor yerine Mitte hazırlanmış bir ifadeyi aynı tarihle dosyaya koyuyorlar. Bu sanığın da ifadesinin ne kadar samimi olduğu kendi ifadesindeki tutarsızlıklardan gerekse yapılan yeniden ifade almak işleminde anlaşılıyor. Sanıklardan Hayrettin İpek'in ise gördüğü işkenceyi ben gerek birinci safar savcılıkta ifade almıştım zaman ve gerekse daha sonra cezaevinde gördüm. Bunun için bana başka birşey demiyecem yeminiz şunu belirtiyim Hayrettin İpek savcılık ifadesinde benim kendisini tehdit ettiğimi söylüyor tehdit etme şekli de guymuş dosyadaki ifadelerinde almıştım birkaç gün önce savcılığa getirilmişiz o arada ben ona eğer birşey söylersen Ali seni vuracak dedim artık bu kadarı da insan sınırını taşıyor. O zaman Ali yerde Hayrettin İpek nerde Ali Salip te Hayrettin İpek'i Mitte ni vuracak sonra ben kendisine ağzından birşey kaçırmasın dedim belki ifade vermesekte ve verdirmesekte bu kadar kararlıyım neden savcının karşısına çıktığım zaman oturup 1-2 4-5 sahife ifade veriyordum. Eğer gerçekten Ali böyle birşey yapacak olsa o zaman Hayrettin'den önce beni vurması gerekir. Netice olarak savcının iddia ettiği samimi ifadeler maalesef samimi değildir. Yukarıda bahsettiğim tehdit olayına bir açıklık kazandırmak istiyordum. Gerçek durum şöyle olmuştur. Bizim burada söylediğimiz ve savcının inkar ettiği ilk ifadelerimiz alındığı zaman savcı önce benim ifadem aldıda benden sonra da Hayrettin İpek'in ifadesini aldı Hayrettin'in ifadesi alındıktan sonra yarım dakika kadar savcılık odasının önündeki koridorda görevli erlerin müdahalesi altında durduk. O zaman erlere bunlar birbiriyle konuşsın diye emir veren de savcı Yaşar Değerli dir odan sonra ben mite Hayrettin İpek'te bilmediğim bir yere gitmiş olsak tabiki bu durumda ikinci defa mite götürülen Hayrettin İpek'e yeniden işkence ile eski ifadesi kabul ettirildikten sonra "burada kabul ediyorsun da orada neden kabul etmiyorsun yoksa tehdit ettiiler seni diyecekler Hayrettin İpek te onlara hoş görünmek için evet tehdit ettiiler diyecek." Yukarıda bana bu kadar acımasız suç yüklemesinin bir sebebi de emniyet müdürü Salih Suphi Savdır için açılan soruşturmanın sebep olduğuna söylemiştim. Bunu birkaç örnekte kanıtlayan 1- 17. Mayıs. 1972 tarihinde fenceli emniyetinde Salih Suphi Savdırın yönetiminde bana işkence yapılmıştır yapılan işkence doktor raporu ile tesbit edilmiştir ve savcılık adı geçen emniyet müdürü hakkında tahkikat ağırdır. 2- Bundan dolayı kin duygusu ile dolup tağan emniyet müdürü ve mahiyetindeki polisler ilk önce amirlik 1972 tarihinde Beki İççinin evinde tesadüfen bulunan mufus özdeşimim bahane ederek o sırada meydana geldiği iddia olunan bildiri dağıtma hadisesine benim de iştirak ettiğimi daha doğrusu benim da iştirak ettiğimi sonra Beki İççiye kabul ettirmişler ve hakkında haksız gayabi tutuklama kararı çıkarmayı beğenmişler Yaşar Değerli de burun doğru olmadığını yani benim bu olayda

bulunmadığını kabul etmiş. 3- Tunceli Mahiyet müdürü Sait Suphi Savdır yanlış bana değil tüm aileme de husumet duyulmaktadır bu sebeple Tuncelide bomba patladığı zaman Purdurda memurluk yapan babam hiç bir hukuki gerekçeye dayatılmaksızın keyfi bir şekilde göz altına alınıp Tuncelide nezarete koymuş hakarete ve hatta işkenceye dahi maruz bırakmış hatta Tuncelideki patlamaya olayımı ona dahi yüklemek istemiş.

4- Göz altında bulunduğum sırada Karakoçanda meydana gelen patlamaya hadisesini bana yüklemek için yekaladıkları İbrahim Halil Akyela olayda fiilen görev aldığım şeklin de ifade imzalatmışlardır. Bunlar sadece örneklerdir. Dosyada bunlara benzer çok çok örnek vardır. Sorgum bundan ibarettir dedi.

Sanığın 11.2.1973 tarihinde As.Savcı tarafından tesbit olunan ifadesi okundu mahiyeti anlaşıldı. Sanıktan soruldu. Bu ifade bana mütte bakka ve işkence altında kabul ettirilen ifadenin As.Savcı tarafından kabta geçirilme şeklindedir dedi.

Sanığın 12.3.1973 tarihli ek ifadesi okundu. Mahiyeti anlaşıldı.

Sanıktan soruldu. Okunan bu ifade de gerçek dışı olup doğru değildir Savcılıkta ifadeyi tesbit edilildikten sonra tekrar mite götürülmüştüm yeniden işkenceye maruz bırakıldığımdan ertesi günü çıkarıldığım sevdanın huzurunda okunan ifadeyi vermek mecburiyetinde kaldım dedi.

Vaktin geçikmiş olduğu anlaşıldı.

Sanık müdafilerinden Av. Errol Altıntaş söz istiyerek af kanunu Millet Meclisinin kabul ettiği metin üzerinde görüşülmesi taraflararak kabul edilmiş bulunmaktadır ve bu kanunun 2 nci maddesinde T.C.K.mun 14/63 nci maddesinde cezası tayin edilen suçlu affın şüpheli olarak tayin edilecek cezanın 5 senesini indirileceği belirtilmektedir gerek göz altında kaldıkları süre gerek tutuklu kaldıkları süre ile 647 sayılı kanun hükmülerinden istifade etmeleri mümkün olan müvekkillerim Ali Şenci, Nizamettin Karakoç ve Engin Çiray'ın tahliyelerine karar verilmesini talep ederim dedi.

Sanıklardan Haydar Polat söz istiyerek evvelce varmış olduğum dilekçesindeki gerekçeleri nazara alınarak tahliye karar verilmesini talep ediyorum dedi.

Sanıklardan Yılmaz Karakoç af gerekçesiyle tahliye karar verilmesini talep ediyorum dedi.

Sanık Ziya Aydın vekili Av. Dursun Ali Aydın müvekkilim olan Ziya Aydın Tuncelide meydana gelen patlamaya olayı nedeniyle arandığına 9.1.1973 günü radyo haberlerinden öğrenince kendisini beraberime alıp Ankaraya oradan da Diyarbakıra götürdüm kızkardeşimin kocası da bizimle birlikte gelmiştir mahkemeye bir kanaat vermesi bakımından bulunduğumuz biletleri ibraz ediyoruz dedi. Ve ilaveten esasen müvekkilim Ziya Aydın kendiliğinden gitmeyi arzu ediyordu ben kendisine refakat ettim dedi.

Tahliye talepleri hakkında ne diyeceği sorulan As.Savcı : Sanık Haydar Polat'ın tahliyesi konusundaki istenile ilgili olarak evvelce tekrar etmiş bulunduğumun reddi yolundaki mütelaayı aynen tekrar ederiz. Diğer sanıklar Ali Şenci, Engin Çiray, Nizamettin Karakoç ve şahsi talepte bulunan Yılmaz Karakoç'un affa değinen tahliye talepleriyle ilgili olarak öne sürülen görüşlere karşı evvel eminde şu hususu tesbit etmek isteriz. Bilindiği gibi yasama meclislerinden geçen ve kabul gören tasarıların kanun niteliği ni kazanması belli bir prosedüre bağlı bulunduktan başka söz konusu af tasarısında uygulamacılar yönünden haricen görüldüğü gibi bir tereddüt hali de mevcut bulunmaktadır şöyle ki kabul gören ve kanun yapma koşullarına uygun olarak yasama meclislerinden geçen bir kısım cezaların affına ilişkin kanun metninin 2nci maddesinde devletin arası ulusal şahsiyetine karşı işlenen suçlarla ilgili olarak 5 yıllık bir indirimli şartı buyuran yasa hükmüne karşı 5 nci maddede getirilen istisnalar tadat edilirken 146 nci madde de bu istisnalar arasında akredilmekte gelmiş bir durum ortaya çıkmıştır kanunun yayımlanmasından sonra uygulamaya dönük genelgeler olacağı muhtemeldir bulunduğuna göre bu konudaki talebin kanun vazıyan iradesine uygun olarak tatbiki bakımından bir süre daha beklenmesi ve durum aydınlığa kavuşturulduktan sonra aynı istifa hâlinin diğer sanıklaryönünden de top luca değerlendirilebilmesi şeklindeki uygulamaların daha doğru olacağı görüşündeyiz bu takdirde her sanığın durumuna ilişkin ayrıntılı görüşlerimizi ileride belirteceğiz bu itibarla talebin reddi mütelaasındayız dedi.

GRANDE PÜBÜLÜKÜDÜ : Tahliye talepleriyle gerekçesinin incelenmesine ve gerekli kararın incelenmeyi müteakip açıklanmasına tutuk bulunan sanıkların tutukluluk hallerinin devamına ve sorguya devam edilmek üzere 21.5.1974 Salı günü saat 09.45'e tehirine karar verilerek açıklandı. 16.5.1974

WILLY HADIA ZİYİ

Handwritten notes at the top of the page, including the name 'WILLY HADIA ZİYİ' and some illegible text.

Handwritten notes in the middle section, including 'Sümü 12.12.1972' and 'Sarı Karbon ile ilgili'.

Handwritten notes at the bottom of the page, including '12.4.1973' and 'Sarı Karbon ile ilgili'.

Main body of handwritten text, appearing to be a detailed report or letter, covering most of the page.

Duruşmanın te'hir edildiği müeyyen gün ve saatte mahkeme kurulu eskisi gibi Sayın Hakim Şö. Yzb. Yağar Beyleri ve Ş. Katibi Dr. Ast. Şb. Fetih Edis hazır oldukları halde duruşma salonunda toplandı.

Yoklama yapıldı. Sanıkların Ünal Alanya, Halid Osman Erdoğan, Falander Durdu, Kutsal-ye Donoklar, Naydar Necit, Fatma Kres, Abdurrahman Keşkin, Ahmet Çeten, Ali Faldız ve Ali Turan hariç diğerlerinin sanık müdafilerinden Av. İsmail Hakkı Altın, Nebil Faruk Durmuş Ali Aydın ve İsmet Aygün'ün gelmiş oldukları anlaşıldı.

Salondaki yerlerini almayan bulunan sanıklar ve müdafilerinin yüzlerine karşı açık duruşmaya bağlandı.

886 istinye An. Sayın Cumhuriyetin 50 nci yılı nedeniyle bazı suç ve cezaların affına ilişkin 1803 sayılı kanun 18.3.1974 gñli Cumhurbaşkanının emriyle geçerek resmî gazetede aynı tarih ve 14490 sayılı maddesinde yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bu sonuç davamız sanıklarından bazıları bakımından usulî hususîlerin tamamen keşilmesini isteg ettikten başka bir kısım sanıkların ilgili de tutukluluk müddetleri bakımından üzerinde durulmaya değer bir etaraf olacağı görülmüştür.

Bu durum mevzuatında 1- Davamız sanıklarından olup haklarında T.C.K. nun 296/1, 151/1-2, maddelerinden dava açılan suçlarda isimlerini saymadığımız bir kısım sanıkların ilgili iş bu sevki maddelerinin değişikliği görüşülmüştür. Sayın heyeti mahkeme de aynı görüşe katıldığı takdirde T.C.K. nun 296/1 maddesini ihlal suçundan haklarında dava açılan Naydar Necit, Bekir Eröl, Abdurrahman Keşkin, ve kanun T.C.K. nun 151/1-2 maddesini ihlal suçundan haklarında dava açılmag bulunan Kamile Çarık, Hilal Özdön, ve İhsan Uçer ile 6136 sayılı kanunun maddelerinde sebebiyle haklarında dava açılmag Ali Demir'in iş bu fiilleri 1803 sayılı yasanın 1/a. bendinde gereğince bütün sonuçları ile affedilmiş bulunmuşundan T.C.K. nun 97 ve 353 sayılı kanunun 163 ncu maddeleri uyarınca iş bu davaların düşürülmesi yolunda karar ittihanına, bu arada T.C.K. nun 151/1-2 maddelerini ihlal suçundan haklarında dava açılmag olmakla beraber suç niteliğinin değişikliğini ihtimal dahilinde görülmüştür ve böyle bir ihtimalin ilerde gerçekleşmesi halinde doğmuş bir davamız yeniden ihya edilememesi gibi bir neticenin yol açacağı usulî hususîlik göz önüne alınarak aynı sevki maddesinden haklarında dava açılan Halid Özgün ve Ahmet Çeten in diğer kararından itibaren tutulmaları,

2- 1803 sayılı Af kanununun 2/a. bendi T.C.K. nun 146/3 maddesi ile ilgili olarak beş yıllık ceza indirimi ön görüşmeden başka aynı kanunun 7/a. maddesi kayıtlı partiye olarak gerek af edilen sürenin gerekse tutuklu olarak geçmiş bulunan diğerlerinde süresiz tahliye esas 1/3 nisbetinde ayrı bir indirim de anir bulunmaktadır. Her ne kadar edkonusu maddeden yararlanmakta olan sanıkların cezaın taban haddi olan beş yıl ile on beş yıl arasında bir mahkumiyet almaları düşünülebilir ise de bu husus hüküm zamanında tartışılacak ve nedenleri gösterilip değerlendirilecek bir konu olarak kendisini ortaya koymaktadır. Bu itibarla iş bu davada T.C.K. nun 146/3 maddesinden yararlanmakta bulunan tutuklu sanıklardan Hüsnü Özyay, Nispettin Kamboğ, Ali Senci, Mustafa Çeltik, Filiz Kamboğ, İbrahim Gülgeç, Ünal Alanya, Ayşe İsmail, Kaye Donoklar, Adnan Hile, Feriye Sarıoğulları, Hüseyin Akıllıoğlu, Hüseyin Tokin, Hasan Şişit, İsmail Erdoğan, Ramazan Balpetek, Feyman Kaya, Mehmet Çaplanlık, Celal Erdoğan, Fatma Kres, ve Ali-ecelan Öztürk'un tutuklu kalmalarına kanunî kalan sebepler af yasaı ile ortadan kalktığından tahliyelerine karar verilmesini talep ederiz dedi.

Sanık müdafilerinden Av. İsmet Aygün şükretiyerek mahkemen heyet sanıkların bir kısım T.C.K. nun 146/1 maddesine tevfihan yararlanmaktadır. Bendeniz bir müdafii olarak müvekkilimle ilgili eylemleri bitaraf apadan tetkik ettiğimde müvekkilimin şikâyet eylemlerinin sabutu halinde T.C.K. nun 64 ve 65 ncu maddelerinin tenzihinde/2 an- lende bir iştirakinin bulunduğu mevzuat olacağı ve bu efallinin T.C.K. nun 146/3 maddesinin şüpheli dahilinde şikâyet edilmesi gerekeceği kanaatine vardım. Sayın An. Sayın Yağar Beylerinin iyi niyet ve mesleki müteahhatlarına saygı sonucunda ancak böyle kopluca davada kanunîlik tabiiyeti zamanında doğru müdarecelerin devyanı layık ve çhile ittiala keşilmesmesi ve kesin delil değerlendirilmesinin zamanın kufayetsizliği ve tabiiyetten müteahhatlı neticesiyle yapılması üzere büyük bir ihtimal dahilindedir. Kesin sanıkların kanunîlik ifadelerindeki gerçek dışı beyanların da suç vasfının tesbit ve tayidinde ve kesin sevki maddesinin isteminde rol oynamıştır. Hususunda her türlü tesirten azade bir şekilde varmış oldukları beyanlar gerçeği tabeyyühettine bakımından şüphelidir. Sayın mahkemenin yığın ve yorucu mesleki mesuliyetinde mahkemeye bakıldığı hâlfet tahvil eden bir talepte bulunmaya kendiniz aşısından husulî buluyoruz ancak adaletin tecellisine hizmet etmeyi qar ediniz bulunan sayın mahkemenin bu hu-

sustaki gayretlerini sair mevkilerinde ve sayın İddia makamının da bu yolda yardımı olmalarına inenarak 146/1 maddesinin tevfihan yargılanmakta olan sanıkların ve bu me-yanda mevkefillerinin suç vasfında değişiklik olmasa ihtisalinin tesbit buyrulmasına ve sarımsızına isaf edildiği takdirde af kanunundan istifade ettirilerek tahliyelerine karar verilmesi hususunda talep ederim dedi.

Sanık müdafilerinden talebinin hangi mevkefillere istisna olacağı sorulduğunda Şir-sel Beşik olduğunu bildirdi.

Sanık müdafilerinden Av. Nebil Varay söz istiyerek Ac. Savca 1803 sayılı karar su-p ve cezası affı hakkında kanun hükmünde görümlerini açıklarken affın bir istifet ol-duğunu bildirdiği ve geçen celsede söz konusu kanunun uygulanmasında artıdaki geliği-ler yüzünden genelgelemin beklenmesini talep etmiştir. Affın bir istifet olduğu yolundaki görüş üyler dâiminde çok gerilerde kalmıştır. Af toplumdaki sosyal ve hukuki düzenle-nin gereği olarak kabul edilmiştir ve bu nedenle özellikle sosyal sınıflara uygulan-maktadır. Geçen celse af kanunu uygulanmasında Ac. Savca kanun metnindeki geliğiller yû-sünden genelgelemin beklenmesini talep etmiştir. Başka kanun metninde geliğiller olduğu gibi Şeytan'da 3.C.K.nun 141 ve 142 nci maddelerine af kanununa alınmadığından ceza hükmünü kabul edilen af kanununa ile de geliğmektedir. Fakat bu demek değildir ki mahkemenin kanunun uygulanmasında genelgelemin beklenmesini. Müdafeciler Ac. Savcılık bu istemini anayasamızın 132nci maddesi 2 nci fıkrasına aykırı bulmaktadır ve reddini talep eder bu gün genelgelemin beklenmeye yetkili sosyal iktidarın liberal bir görüş hakim olabi-lir. Varın da aynı karar hakim olur bu yüzden ki "hiç bir organ makam, mercii veya kişi yeni yetkisini kullanılmadan mahkemelere ve hakimlere sair ve talimat veremez genelgelemin beklenmeye tavsiye ve taliminde bulunmaz" diye anayasamızın 132 nci maddesi 2 nci fıkrasına uygulanmasını talep ederim. Af kanunun yürürlüğe girer 2 nci maddesinin a. bendi gereğince ceza kanununun 146/3 maddesinin uygulanması istemiyle yargılanan sa-nık mevkefillerinin tahliyelerine karar verilmesini dilerim dedi.

Sanık müdafilerinden Ac. Savcının bir evvelki celse yaptığı talebi sırasında genelge-lemlenmesini hususuna değinen talebine sair müdafilerinden ne şekilde bir talepte bulun-makta olduğu kendisinden tahmin soruldu.

Sanık müdafii Av. Nebil Varay 16.5.1974 tarihli duruşmada tahliye talepleri hakkın-da ne diyeceği sorulan Ac. Savca "Kanunun yayınlamasından sonra uygulamaya dönmek genel gelezileceği mahkemeler bulduğumuz göre bu konudaki talebin kanun vasfından inderisine uygun olarak tertibi bakımından bir süre daha beklenmesini" talep etmiştir. Kanun hükmü ne mahkeme vardığı ane kararında tahliye talepleriyle genelgelemin inderlenmesini ve gereken kanunun inderlenmesi istenmektedir açıklanmasından karar verilmiştir mahkemeler (silindi) Ankeri Savcının istemi ve mahkemenin aynı karar açıklar bu yüzden ayrıca biz bir tavsi-he gerek düşünürüz dedi.

Söz istiyen Ac. Savca İddia makamının taraf olarak karşısında yer almakla beraber kanun gereği mahkemeler bakımından yasaların hiç bir fark göstermediği evvelki Nebil Varay-ın geçen celse öce olduğu olduğumuz görüşlere karşı ortaya koyduğu mahkemeler inderlen-mesinin ne mahkemelerin ne de bunun sonradan bir görüşü talebi içermediğini mahkemeler ile din-ledik. Biz kendilerine sadece bir tek cümle ile mahkemelere bulunmak istiyoruz 16.5.1974 tarihinde af yasası ve ayrıntıları ortaya çıkması idi bizim mahkemeler ettiğimizin genelge-leminin uygulanmasını ilahin ve buna geçlik getirecek resmi görüşlerdi. Mahkemeler 16.5.1974 tarihinden sonraki geliğiller af literatüründe özellikle 146/3 maddesinin affı gi-rip girmediği hususunda tartışmaya yol açmış ve bu husustaki tereddüt sadelet bakım-lığı ve Milli Savunma Mahkemelerinin mahkemeler görüşleri ile açıklık kazanmış ve ne-tice olarak geçen celse ifade ettiğimizin bir süre daha beklenmesi yolundaki istem in nedeni sayılı olduğundan kanun vasfından olarak mahkemelerin diğer görüşleri devrederek duruma göre yaptığımız delayisiyle evvelki Nebil Varay tarafından beklen ve mahkemelerin şekilde mahkemelerin yanlış yorumlandığını görülmektedir. Mahkemelerin anayasamızın 132 nci maddesinin 2 ci maddesinden söz ettiler bu genelgelemler mahkemelerin uygulanmasını etkileyecek mahkemelerin yan tesirleri içerir bizim mahkemeler ettiğimizin genelge-leminin uygulanmasını dönmek görüşlerin açıklık kazanması mahkemelerinden başka bir şey olmadığını arz ederim dedi.

Sanık müdafilerinden Av. İsmail Hakkı Altın söz istiyerek : Sosyal bir gerek ha-line geldiği için sosyal gereklere cevap vermeyen bir şekilde çıkarılan 1803 sayılı kanun 2nci maddesinde 3.C.K.nun 146/3 maddesi ile yargılanan ve hükmü verilen kişiler hakkında bir genelgelemler bir indirim getirmiştir. Bu nedenle mevkefillerinin Mahkemeler Çeltik, İbrahim Çiftçi, İsmail Alanya, Kaya Bozoklar, Adnan Kılıç, İbrahim Halil Akçal, Bekir İygi, Hüseyin Bekir, İsmail Erdoğan, ve Mahkemeler Çiftçilik hakkında tahliye kararı verilmesine ayrıca sorguları yapılan ve af kanununun 6 nci maddesi ve sanıkların sevki maddelerindeki

Duruşmanın talik edildiği muayyen gün ve saatte mahkeme kurulu eskisi gibi, Savcı Hakim Kd.Yzb.Yasar Değerli ve zabıt kâttibi Selahattin Güzeycan hazır oldukları halde duruşma salonunda toplandı.

Yoklama yapıldı, sanıklardan Yılmaz Karakoç, Yalçın Büyükdaglı, Ünsal Alanya, Ramazan Balpetek, Mukaddes Erdoğan, Mehmet Çıplamlık, Musa Söğüt, Kalender Durdu, Vaya Bozoklar, Kutsiye Bozoklar, İsmail Erdoğan, İbrahim Halil Akyol, İbrahim Güleş, Hüseyin Tekin, Hüseyin Açıkgöz, Fatma Erez, Celal Erdoğan, Bekir Erol Biring, Bayram Laçın, Haki İşçi, Ahmet Sahan, Ali Yıldız ve Ali Turan hariç diğerlerinin, sanık müdafilerinden avukat İsmail Hakkı Altan, avukat Necla İter ve avukat Durmuş Ali Aydın'ın gelmiş oldukları anlaşıldı.

Salondaki yerlerine alınmış bulunan sanıklar ve müdafilerinin yüzlerine karşı açık duruşmaya devamla dosya tetkik edildi. Bir evvelki celse 1803 sayılı Af Kanununun bazı hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu ileri sürülerek Anayasa Mahkemesine gidilmesinin ve keza sanıklara münsel suç vasıflarında değişiklik yapılmasının talep edildiği ve taleplerin tetkikiyle gereken kararın ittihaza için duruşmanın talik edilmiş olduğu anlaşıldı.

- GEREĞİ DÜŞÜNÜLMÜŞÜ: T.C. Anayasasının 151 nci maddesinde mahkemelerin uygulayacakları kanun hükümlerinin Anayasaya aykırı gördükleri takdirde iptalleri için Anayasa Mahkemesine gidebilecekleri belirtilmiştir. Günden ve Af Kanunu hükümlerinin ise suça uygulanacak asli kanun hükümleri olmadıkları nazarı itibare alınarak; sanık müdafilerinden avukat Orhan Apaydın'ın 1803 sayılı Af Kanununun bir çok maddelerinin anayasasının 2 ve 12 nci maddelerinde yasalı olan eşitlik ilkesine aykırı hükümleri ihtiva ettiğini ve bilhassa 1,2 ve 5 nci maddelerinin muhtevaları itibare Anayasaya aykırı olduğunu ileri sürerek Anayasa Mahkemesine gidilmesine dair talebinin izah olunan usuli tekabsizlik nedeniyle **REDDİNE**,

2- 353 sayılı Kanunun 165 nci maddesinde iddianamede gösterilen eylemlerin değerlendirilmesinde Askeri Mahkemenin iddianame, iddia ve savunma ile bağlı olmadığı açık bir şekilde belirtilmiş bulunmaktadır. Açılan bir davada Askeri Mahkeme usuli muamelelerin ikmalini müteakip sanığın iddianamede gösterilen eylemine uygun suç vasfını tayin ve tesbit ederek delillere dayanarak vicdani ve hukuki kanaatine göre hükme varacağı açıktır. Henüz sorgu safhasında bulunan dava sanıklarına münsel suç vasıflarında değişiklik yapılması mümkünse de delillerin ikamesinden sonra da değişiklik yapılması ihtimalinin mevcut olabileceği nazara alınarak şimdiden suç vasıflarında değişiklik yapılmasına dair müdafî avukat İsmet Aygür tarafından yapılan talebin **REDDİNE** ve sorgulara devam edilmesine cybirliği ile karar verilip açıklandı.

4/6/974

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

Z. KATİBİ

Çıkan Af Kanunu nedeniyle sorgusu tamamlanmamış bulunan sanık Ziya Aydın sorgu yerine alındı.

Sanığın Diyarbakır Şirt illeri Sıkıyönetim Kurulu 2 Nolu Askeri Mahkemesinde tutuklanması sırasında verdiği ifadeyi ihtiva

eden 15/2/973 gün ve 973/59-15 sayılı dıruşma zabıtları okundu, mahiyeti anlaşıldı.

Sanık Ziya Aydın'dan soruldu: Bu ifadede serbest irade mahsulü bir ifade değildir. Tutuklama mahkemesine gözlerimiz bağlı olarak götürüldük. Sözlerim açıldığında beni getirenlerin mit mensupları olduğunu anladım. Sonra mahkeme huzuruna çıkarıldım, evvelce verdiğim ifadeleri tekrarlamadığım takdirde tekrar mitte götürülürüm düşüncesiyle bu ifadeyi vermek mecburiyetinde kaldım. Kabul etmiyorum dedi.

Görülen lüzuma binaen sanıktan soruldu: Sorgu da belirttiğim sola henüz sempati duymuyordum sözlerimden maksat gerek e sıralardaki Tip'in görüşleri gerekse şimdiki başbakan Necvit'in sözlerinden, halka daha yakın olduklarını düşünerek bahsetmiştim. 1972 yılında Baki işçinin evinde karşılaştığımız Kuzaffer Oruçoğlu Türkiye'deki sol hareketleri söz-kongsu yaparak Şafak örgütünü ve diğer illegal örgütleri eleştiriyordu. Ancak kendisinin başka bir örgüt içerisinde olduğuna dair herhangi bir söz söylememişti. Eylül 1972 de tahliyesi müteakip bir kaç gün evde kaldıktan sonra Ankara'ya gittim. Bir ekyla kaydoldum. Bir ay kadar kaldıktan sonra hatırımda kaldığı kadarıyla Kasım ayı başlarında İstanbul'a ablamın yanına geldim ve orda kalmaya başladım. Tarih olarak katli hatırlamıyorum, Kasım ayı sonlarına doğru Tunceli'de eve gideceğimi ablama söylemiştim. Sorgu da belirttiğim gibi Kuzaffer Oruçoğlu'nu bir defada Baki işçi ile beraber gördüm. Dağa gitmeden gaye Kuzaffer Oruçoğlu ile herhangi bir örgütsel bağ kurmak değildi. Baki işçi gitmeyi teklif ettiğinden hava alırım düşüncesiyle ve birazda merak ettiğim için teklifini kabul edip dağa gittim. Benim TKPML ve TMLGB gibi örgütlerin varlığından hiç haberi yoktur. Bunları iddia nameden öğrendim. Tutuklu bulunduğum sırada da sorguya götürüldüğünde sorgulama sırasında TIKKO adlı bir örgütten varlığından haberdar oldum dedi.

Sanık sorgusuna karşı sorguları yapılmış olan sanıkların bir diyecekleri olup-olmadığı soruldu.

Sanık Kuzaffer Oruçoğlu söz isteyerek, mayıs 1972 tarihinde Baki işçi'nin evinde bazı arkadaşlarla konuşma yaparken örgütün varlığından bahsetmemiştim. Fira bu tarihte örgüt henüz kurulmamıştı. Örgüt kurulmuş olsaydı gereğinden propagandasını yapardım. Sanık Ziya Aydın Baki işçi ile beraber dağa geldiğinde Ziya Aydın'ın örgüte katılmak maksadı ile gelmiş olabileceğini zannederek kendisine gerekli açıklama ve propaganda yaptım. Dağdaki şartların devrieci mücadeleleri esaslarını anlattım. Gerilla mücadelesinin hazırlık döneminde olduğumuzu buna rağmen görevlerimizin çok zor olduğunu anlattım. Hatta ilerde şartların dahada ağırlaşacağını somut örnekler vererek izah ettim. Bu açıklamaların üzerine Ziya Aydın korktu, ben de zrimciyim ama katılmak için gelmedim dedi. İlaveten sizlerinde buraya gerilla mücadelesini yürütmeye geldiğimizi de biliyordum. Baki işçi'i bir kenara çekerek sert bir şekilde eleştirdik. Bu eleştiriler üzerine Baki işçi'de 4-5 şy hareketten ayrıldı. Ayrıca bilahere duyduğuma göre Tunceli sanıklarının sorguları yapılırken kendi niteliklerini belirten ve tarafından hazırlanmış bir liste onlara okunarak sorguları yapılmış. Bu bir sorgulama taktiği olabilir. Böyle bir liste verip vermediğimin Savcıdan sorulup açıklığa kavuşturulmasını ve keza listenin Askeri Savcı tarafından hazırlanıp hazırlanmadığının sorulmasını isterim dedi.

Sanık Muzaffer Oruçoğlu tekrar söz isteyerek, yukarıda belirttiğim listenin hazırlandığını Tunceli sanıkları iddia etmektedirler dedi. İlaveten bütün devrimciler gibi bende bölgeden bölgeye geçerken isim değiştirdim. Siverek'te faaliyette iken takma isim Ali idi. Tunceli'ye geçtikten sonra takma isim olarak Hidir ismini kullandım. Halbuki Tunceli sanıkları Ali ismi ile beni tanıdıklarını ifade etmektedirler. Bu hususunda nazara alınmasını talep ederim dedi.

Askeri Savcı söz isteyerek; Muzaffer Oruçoğlu'nun vehimlenerek Tunceli sanıkları hakkında ve onların şu veya bu şekilde niteliklerini belirtir tarzda bir not ve liste tuttuğu ve buna uyularak tarafımızdan sorgu yapıldığı iddiası varit değildir. Şayet böyle bir şey olsaydı iddianamede ayrıntılı olarak sözü edilen diğer örgütsel belgeler yanında sanıkların örgütsel faaliyet içerisindeki niteliklerini belirttiği öne sürülen bu listeden mutlaka söz edilirdi. Kaldığı iddianamede buna delalet edecek bir iddia ve beyan dahi mevcut değildir. Yaza tarafımızdan böyle hayali bir takım niteliklerden bahsedilerek bir sorgulama yapılmamıştır. arz ederim dedi.

Sanık Mehmet Yıldız'a müsnet suç izah edilerek sorgusunu yapıp yapmayacağı soruldu: Sanık sorgusunu yapacağını bildirdi.

Sanık MEHMET YILDIZ sorgusunda: Bir gün çalıştığım Devlet Su İşleri 16. Bölge Müdürlüğünde gece vardiyasına gitmek için hazırlanıyordum. Elazığ 1. Şube Polisleri ismini söyleyerek odama girdiler ve arama yaptılar. Neticede beni Elazığ 1 nci Şubeye götürdüler. Orada ilk defa duyduğum iki isim söyleyerek bunları tanıyıp tanımadığımı herhangi bir ilişkide bulunup bulunmadığımı sordular. Bende nihayeta burası küçük bir vilayettir benim kimi tanıyıp tanımadığımı kimle ilişkilerde bulunup bulunmadığımı tahkikat ederek anlamak en kolay bir şeydir dedim. Elazığ 1 nci Şube görevlileri bu hususta herhangi bir araştırmaya girmeden acele bir ifade zaptı tuttular. Derhal beni Diyarbakır'a sevk ettiler. Elazığ-1. Şubede tutulan ifade zaptı söylediklerime uygun şekilde yazıldı ve burada herhangi bir işkence ve baskı görmedim. Diyarbakır şehrinde bindiğimiz taksinin içinde gözlerim bağlandı ve bilmediğim meçhul bir yere götürüldüm. Burada, bu meçhul yerde geceli gündüzlü devamlı işkence gördüm. Bu işkence süresince başıma üzerinde beki binlerce defa tekrarlanan bir takım iddiaları ve sözleri tekrarlamak mecburiyetinde kaldım. İşkence sonunda beni bir yere götürecekleri sırada da mahkeme ve savcılıkta yine kendilerinin bulduğunu kesin bir dille söylediler. Bu gittiğim yer Savcılıktı. Savcılık olduğunu sonradan öğrendim. Daha evvel işkence sırasında tekrarlattıkları sözleri Savcılıkta da benzer şekilde tekrarladım. Savcı Yaşar Değerli söylediklerimi yazarken değiştiriyordu ve politik manalar katıyordu. Ben işkence testi ile hasta ve bitkindim. Müdahale edecek veya durdurumu enlatacak durumda değildim. Buradanda tutuklama mahkemesine çıkarıldım. Tutuklama mahkemesinde de daha evvel işkence esnasında tekrarladığım sözlerin benzerini söyledim. Yine bu mahkemede de kendimi toparlayamadım ve doğru ifadeyi veremedim. İhdimi ciddi görmüştüm. Benim iddia edilen isnatlarla veya şahıslarla hiç bir ilişkim yoktur, tanımıyorum. Ben şimdiye kadar hiçbir politik faaliyette bulunmadım. Hiç bildiri yahut bir yürüyüşe katılmışlığım yoktur. Sözlü veya yazı ile herhangi bir siyasi propaganda yapmış değilim. Çalıştığım Devlet Su İşleri 16. Bölge Müdürlüğünde sendika faaliyetlerine bile katılmış değilim. Mahkemeden sonra yerini bilmediğim hü-

relere götürüldüm. Bu hücrelerde veya yattığım hücrede benimle beraber bir kişi daha kalmaktaydı. Bu hücrelerden beraber çıktığımız ve tutuk evinde de benden evvel yatan bütün tutuklular vücudumdaki işkence izlerini gördüler ve bu tutuk evinde 20 gün tedavi gördüm. Hücrede beraber yattığım Genç kazasından Zeki İra ve yine tutuklulardan Genç kazasından Eşref soy-ismini hatırlamıyorum ve diğer tutukluların hepsini işkence gördüğüm iddiası için şahit gösteriyorum. Bu tutuk evinde işkence gördüğümü ve muayene olup rapor almak istediğimi bir dilekçe ile Sıkıyönetim (Diyarbakır-Siirt illeri) Komutanlığına ve Savcılığına birer dilekçe verdim. Bir dilekçede beni tutuklayan Diyarbakır-Siirt illeri Sıkıyönetim 2-Nolu Askeri Mahkeme Başkanlığına vererek ifadesi reddettiğimi bildirdim. Bu dilekçelerden bir cevap çıkmadı. Neticesini bilmiyorum. Ben kendim dilim ve lisanımla kısaca ancak bu kadarını anlatabildim. Gerçek durumu tam ve eksiksiz yansıtmadığım muhakkaktır. Bunu yapabilmek için kanunları iyi bilmek lazım gelir. Bense bundan yoksunum. Bu konuda mahkeme heyetinin yanı verdiğim ifade konusunda herhangi şüpheli veya eksik kalan bir taraf varsa sorusu üzerine en ince teferrüata kadar anlatabilirim. 35yleyeceklerim bukdardır dedi.

Sanığın 14/5/1973 tarihinde Askeri Savcılıkça tesbit edilen ifadesi okundu mahiyeti anlaşıldı.

Görülen aykırılık nedeniyle sanıktan soruldu: Sanık cevaben; bu ifadeyi kabul etmiyorum. Evvelce yapılan işkence tesiri altında kalınarak söylediklerimin değiştirilerek zapta geçmesinden ibarettir dedi.

Sanığın 19/5/1973 tarihinde Emniyetçe tesbit edilen ifadesi okundu mahiyeti anlaşıldı.

Sanıktan okunan ifadeye karşı ne diyeceği soruldu: Bu ifade tamamen doğrudur. Herhangi bir baskıyı maruz bırakılmaksızın alınmış ve zapta geçirilmiş ifadedir. Yanlız yasak kitaplardan bahsedilmektedir. Bende bulunan kitapların yasaklanmış kitaplar olduğunu biliyordum ve yasak olmadıkları kanaatindeyim dedi.

Taraflar sanık sorgusuna karşı bir diyecekleri olup olmadığı sorulmadan evvel sanığın Diyarbakır-Siirt illeri Sıkıyönetim K.lığı 2 numaralı mahkemesinde tesbit edilen ifadesini muhtevi 15/5/1973 gün ve 973/126-49 sayılı zabıt okundu mahiyeti anlaşıldı.

Görülen aykırılıklar nedeniyle sanıktan tekrar soruldu: Sanık cevaben; ben işkence ile bana tekrarlatılan sözleri gerek Savcılıkta ve gerekse tutuklama mahkemesinde benzeterek söyledim. Kasası emniyette alınan ifadedir ve doğrudur dedi.

Evvelce verilen karar gereğince sanıklardan Kutaiye-Bozokların nazim Hakim marifetiyle ifadesinin tesbiti için yazılan talimata cevap verilmiş olduğu anlaşıldı.

4. Kolordu Sıkıyönetim 1 numaralı Askeri Mahkemesi Kd. Hakimliğinin 30/5/1974 gün ve 974/9 sayılı talimatına ekli 1 numaralı Askeri Mahkemenin 30/5/1974 gün ve 974/9 sayılı talimat zaptı ile eki tutanak okundu mahiyeti anlaşıldı.

Sanıklardan söz isteyen olmadı.

GURUBİ DURUMUNUN: Sorguya devam edilmek üzere duruşmanın aynı gün saat 13.30 tehirine karar verilip açıklandı. 4/6/1974